

1

Aspromontė, 1906–1907

Pradžioje ją augančią stebėjo dviese: motina ir šeiminkas. Pirmoji su nuogaštavimu, kitas su tingiu gašlumu. Vis dėlto prieš mergaitę pereinant į moterystę, motina padarė taip, kad šeiminkas daugiau jos nenužiūrinėtų.

Kai mergaitė buvo dvylika, motina, pamokyta bobų, išspaudė tirštos aguonų sunkos ir sugirdė ją mergaitėi. Kai ši apsvaigusi ėmė šlitinėti, užsivertė ją ant pečių, kirto dulkėtą gatvę tarp jų trobos ir šeiminko žemių ir pasiekė akmenuotą pakrantę, kur žinojo stūkasant seną, nudžiūvusį ąžuolą. Nulaužė stambią šaką, nuplėšė mergaitėi drabužius ir aštriu akmeniu trinktelėjo jai į kaktą numanydama, kad toje vietoje gausiai plūstelės kraujas. Surietusi paguldė dukrą taip, tarsi ši būtų nuo sausuolio medžio nudribusi ir nusiritusi ant uolos, ir paliko, dar užmetusi nulaužtą šaką. Paskui grįžo į trobą pasitikti iš laukų grįžtančių vyrų: virė jiems svogūnų srėbalą su kiaulienos taukais. Tik po kurio laiko vienam iš sūnų liepė eiti ieškoti Četos, dukros.

Užsiminė mačiusi ją einant žaisti nudžiūvusio ąžuolo link ir, skųsdamasi vyrui, nepatenkinta burbtelėjo, kad mergaitė esanti tikras prakeiksmas, neįmanoma jos nulaikyti – judri it gyvas sidabras, bet tuščiagalvė; nieko jai negali paliepti – dar vidury kelio pamirštanti kurėjusi, tad ūkyje iš jos menka pagalba. Vyras iškoneveikė žmoną ir, liepęs tylėti, išėjo lauk parūkyti. Sūnui perėjus gatvę uolino su ąžuolu kryptimi, motina grįžo virtuvėn toliau maišyti katilė kunkuliuojančio svogūnų ir taukų viralo, o jos širdis pašėlusiai daužėsi.

Laukdama ji išgirdo įprastą šeimininko mašinos garsą: vakarais pravažiuodamas pro jų trobą, jis dusyk pyptelėdavo – pasak jo, mergaitėms labai patinka. Ir iš tiesų Četa, suviliota to garso, kiekvieną vakarą priedavo prie lango ir vogčiomis žvilgčiodavo į gatvę – mama dar prieš metus jai buvo uždraudusi eiti iš namų pasisveikinti su šeimininku. Jai, motinai, girdėdavosi šeimininko juokas, nuščiūvantis mašinos sukeltose dulkėse. Četa, kaip sakydavo visi, o ypač dažnai šeimininkas, – graži ir užaugusi bus daili mergina.

Girdėjo sūnų, kuriam buvo paliepusi ieškoti Četos, grįžtantį ir iš tolo rėkiantį. Motina nesiliovė maišiusi svogūnų ir taukų viralo, tik gerklėje pajuto užstrigusį gumulą. Paskui išgirdo sūnų kalbantis su tėvu. Tada – sunkius tėvo žingsnius žemyn per tris laiptelius, nujudusius kaip anglis. Ir tik po ilgokos akimirkos vyras garsiai sušuko jos ir dukros vardus. Motina paliko sriubą ant krosnies ir galiausiai išbėgo laukan.

Ant pūslėtų seno tėvo rankų nelyginant užmestas skuduras gulėjo mažoji Četa kruvinu veidu ir sudraskytais drabužiais.

– Paklausyk manęs, Četa, – kitą dieną tarė motina dukrai, kai visi išėjo dirbti į laukus. – Tu jau didelė ir suprasi, ką tau pasakysiu. Žiūrėk man į akis, kai kalbuosi su tavim. Jei mano nurodymų nevykdysi pažodžiui, savo rankomis tave sudorosiu. – Ji paėmė virvę ir parišo ja mergaitei kairį petį. – Stokis, – paliepė ir ištempė virvę iki kirkšnies, šitaip supančiodama mergaitę, tada virvę užmazgė prie kairės šlaunies. – Bus mudviejų paslaptis.

Iš stalčiaus ji ištraukė plačią suknelę išblukusiomis gėlėmis, kurią buvo pasiuvusi iš senų atraižų, ir apvilko mergaitę. Suknelė visiškai paslėpė virvę: tam šis siuvinys motinos ir buvo sumanytas, o dabar ir panaudotas.

– Sakysi, kad susiluošinai krisdama. Visiems, ir broliams, – paaiškino dukrai. – Virvę nešiosi mėnesį, kad įprastum, paskui ją nurišiu,

bet vaikščiosi taip, lyg koja vis dar būtų suveržta. Jei neklausysi, vėl ja parišiu, o jei ir vėliau mėginsi išsitiesti, pati tave nudobsiu. Ir kai šeimininkas vakare pravažiuos pro mūsų namus savo gražiu automobiliu ir pyptelės, išbėgsi su juo pasisveikinti. Ne, dar geriau bus, jeigu tada jau lauksi gatvėje, kad jis tave gerai matytų. Supratai?

Mergaitė linktelėjo galvą. Motina suėmė dukrai veidą pūslėtomis, sudiržusiomis rankomis ir žiūrėjo į ją meilės ir neviltingo ryžto kupinomis akimis.

– Tavo pilve pavainikis neaugs, – rėžė.

Dar neatėjus rudeniui, šeimininkas nustojo pypsėti važiuodamas pro jų trobą: susitaikė su mintimi, kad Četa beviltiškai šluba. Vos pasibeldus žiemai, netgi maršrutą pakeitė. Artėjant vasarai, motina pasakė dukrai, kad ši galinti „sveikti“. Palengva, kad nesukeltų įtarimų. Četai buvo trylika, jau buvo subrendusi. Vis dėlto metai, praleisti pančiuose, ją buvo kiek suluošinę. Jau niekad, net suaugusi, nebeįstengė vaikščioti tiesi. Išmoko slėpti šį trūkumą, bet taip ir neatsitiesė. Jos kairė krūtis buvo mažesnė už dešiniąją, kairys petys nuleistas žemiau nei dešinysis, kairė šlaunis kiek drūtesnė už dešiniąją. Visa koja, kurią per tuos metus ji vilko pririštą prie peties, liko sutraukta nuo kietų raiščių – mergina atrodė raiša.

2

Aspromontė, 1907–1908

Kai motina dukrai leido pamažu „sveikti“ nuo netikros negalios, Četa mėgino išsitiesinti. Vis dėlto kartais kairė jos koja aptirpdavo, atsisakydavo paklusti. Norėdama koją pramankštinti, kad klausytų, Četa turėdavo palenkti petį, kurį motinos prižiūsta virvė buvo nusvarinusi. Koja dėl tokios netaisyklingos padėties, regis, prisimindavo pareigą, ir jos neberekėdavo vilkti.

Tą dieną Četa laukuose padėjo imti javų derlių. Drauge – kas priekyje, kas atsilikdamas – darbavosi motina, tėvas ir broliai, visi juodbruviai. Ir tas Kitas, įbrolis, beveik baltapūkis, jos motinos ir šeimnininko sūnus. Įbrolis, kurio nei motina, nei tėvas nevadino vardu ir kurį visi šeimoje vadino tiesiog Kitu.

– Tavo pilve pavainikis neaugs, – visus tuos metus jai kartodavo motina.

Četa iš dalies ir buvo suluošinta, kad šeimnininkas daugiau į ją nevarvintų akių. Bent jau šis išsibeldė rėžti sparną kitur.

Četa buvo suplukusi ir pailsusi. Vilkėjo drobinę palaidinukę su petnešėlėmis ir segėjo ilgą sijoną. Kairė koja klimpo skurdžioje, saulės išdegintoje žemėje. Pamačiusi šeimnininką, rodantį savo laukus būreliui svečių, nė nekreipė dėmesio – jautėsi saugi. Šeimnininkas vaikščiodamas mosavo rankomis – tikriausiai pasakoja, kiek padienių darbininkų jam dirba, pamanė Četa ir sustojo įsisprendusi į klubą, norėdama geriau apžiūrėti būrelį. Ten buvo trečioji šeimnininko žmona su šiaudine skrybėle ant galvos ir suknele – tokio skausmingo mėlynumo Četa nė danguje nebuvo mačiusi. Be žmonos, buvo dar

dvi moterys, turbūt dviejų vyrų, besišnekančių su šeimininku, pačios. Viena jauna ir daili, kita drūta, nenusakomo amžiaus. Du vyrai šalia šeimininko, visai kaip tos žmonos, irgi buvo skirtingi: vienas jaunas ir liesas, ištįsęs ir paliejęs tarsi rugio stiebas, nulinkęs nuo sunokusios varpos svorio; kitas pusamžis nebemadingais vešliais ūsais, žandenų kupstais ir šiaudų spalvos plaukais. Šis plačiapetis įspūdingo drūto stoto vyriškis priminė seną boksininką. Stovėjo pasirėmęs lazda. Nuo jo dešinio kelio stirksojo medinis pagaikštis. Dirbtinė koja.

– Prie darbo, šlube! – sušuko jai šeimininkas, pastebėjęs, kad Četa į juos žiūri, ir nususukęs į anuos du vyrus su jais nusikvatojo.

Četa susigūžė ir, vilkdama apmirusią koją, vėl ėmėsi pradalgės. Už kelių žingsnių darsyk atsisuko į šeimininką, vyras medine koja, atsilikęs nuošalyje, spoksojo į ją. Netrukus Četa priartėjo prie būrelio ir jau girdėjo, apie ką visi šnekasi. Visi smalsiai klausėsi kažin kokių ritmiškų dūžių, tik Četa, skirtingai nei svečiai, žinojo, kas juos kelia. Šnairuodama akies krašteliu ji matė, kaip vyrai praskleidė nupjautus javus ir suprunkštė, galiausiai supratę, iš kur tas keistas garsas. Moterys, išvydusios vaizdelį, dėjosi sutrikusios ir prisidengdamos rankomis, apmautomis baltomis ažūrinėmis pirštinaitėmis, šelmiškai krizeno. Paskui visi vėl nutolo, nes buvo beveik pietų metas. Tik vyras medine koja liko žiūrėti. Stebeilijo į besiporojančius vėžlius ištemptais raukšlėtais kaklais, tą garsą – paukšt, paukšt, paukšt – kėlė liedsdamiesi ir susidauždami kiautai. Vyras medine koja žiūrėjo į padarėlių porelę, tada dėbtelėjo į Četą ir jos raišą koją, o paskui nudelbė žvilgsnį į savo dirbtinę. Četa pastebėjo, kad papildė jis pasirišęs kiškio letenėlę. Akimirksniu vyras prišoko prie Četos, ją pargriovė, pakėlė sijoną, nuplėšė medvilnines kelnaites ir įsivaizduodamas, kaip medinė jo koja bildės į luošą valstietės blauzdą, – kol storulė laukuose vis šūktelėdavo sutuoktinio vardą, nes skubėjo pripusti, kol juodaplaukiai Četos motina, tėvas, broliai ir Kitas, ne toks tamsus, toliau darbavosi, – šalimais dviejų besipo-

ruojančių vėžlių paskubomis ją paėmė, rodydamas, ką daro vyras ir moteris, mėgdžiodami gyvūnus.

Kad ir leido motina dukrai „sveikti“ nekeliant įtarimo, anie metai, kuriuos praleido raišuodama, Četai paliko pėdsaką. Kai po vėžlių sueities, būdama jau bemaž keturiolikos, ji pasijuto nėščia, pilvas pilnėjo labiau kairėn nei dešinėn, tarsi kybotų tame veltui suluošintame šone.

Kūdikis gimė išskirtinai šviesiaplaukis. Būtum galėjęs vadinti normanu, jei ne tos dervos juodumo jo akys, gilios ir mažios, apie tokias joks šviesiaplaukis nė svajot nesvajoja.

– Jis turės vardą, – pasakė Četa tėvui, motinai, tamsiaplaukiams broliams ir tam, kurį visi vadino Kitu.

Ir Četa davė sūnui vardą Natalis*, nes baltapūkis jai atrodė it kūdikis iš prakartėlės.

* *Natale* – Kalėdos (*it.*).

3

Aspromontè, 1908

– Kai tik jį atjunkysiu, plauksiu į Ameriką, – pareiškė Četa motinai, žindydama Natalį.

– Ko tau ten? – sumurmėjo motina, nepakeldama akių nuo siuvinio. Četa neatsakė.

– Priklausai šeiminkui ir jo laukams, – dar pridūrė motina.

– Aš ne vergė, – užginčijo Četa.

Motina padėjo siuvinį, atsistojo. Pažiūrėjo į dukrą, maitinančią naują šeimos pavainikį. Papurtė galvą.

– Tu priklausai šeiminkui ir jo laukams, – pakartojo ir išėjo.

Četa pažvelgė į sūnų. Tamsi krūtis su dar tamsesniu speneliu regėjosi kaip įstabi, kone neįmanoma šviesių Natalio plaukų priešybė. Suirzusi atitraukė kūdikį nuo krūties. Lašelis pieno nuvarvėjo žemėn. Četa paguldė berniuką į lopšį, dabar jau išklibusį; jame užaugo ji, jos broliai ir Kitas. Vaikas pravirko. Četa įbedė į jį rūstų žvilgsnį.

– Mums abiem dar teks daug verkti, – ištarė.

Tada išėjo ir pasivijo motiną.

Neapolio uostas, 1909

Uostas knibždėte knibždėjo driskių. Buvo ir ponų, tiesa, vos keletas, šie tik pro šalį ėjo. Ponai buvo laipinami į kitą laivą, ne į šį. Četa žiūrėjo į juos pro apmūsojusį iliuminatorių surūdijusiu rėmu. Dauguma skurdžių liks sausumoje, neišplauks. Jiems teks laukti kitos

progos, vėl mėginti patekti į kitą laivą: užstatyti varganus daiktelius tikintis nusipirkti bilietą į Ameriką ir, laukiant vieno laivo po kito, švaistyti ir taip menką turtelį. Ir vis dėlto jie niekad neišvyks. O Četa jau beišplaukianti. Tik apie tai ir galvojo, žiūrėdama pro nešvarų laivo langelį ir girdėdama už nugaros mažąją Natalį, sulaukusį jau pusmečio. Šis neramiai muistėsi vytelių pintinėje po vilnoniu apklotėliu, apkibusiu šeriais, – elegantiška ponia, iš kurios Četa pintinę pavogė, laikė joje šunelį. Kol glitus skystis vėsiavai tekėjo jos šlaunimis, ji galvojo tik apie ilgą kelionę vandeniui; šitokio skysčio potyrį prisiminė iš tos dienos, kai buvo išžaginta. Vien apie Ameriką ji galvojo, kol kapitonas patenkintas sagstėsi kelnes ir žadėjo grįžti ankstyvą popietę su žiaubere duonos ir trupučiu vandens, ir juokėsi sakydamas, kad jiedu gerai pasilinksmins. Ir tik tada, kai išgirdo geležines dureles užsiveriant, Četa atsitraukė nuo langelio ir nusivalė šlaunis, tą glitų skystį šiaudais nuo triumo grindų. Paėmė Natalį, išsitraukė krūtį, vis dar paraudusią nuo kapitono gniauzymo, ir įdavė vaikui spenelį. Vėliau, sūneliui snaudžiant šunimi atsiduodančiame guolyje, Četa nulindo į tamsesnę kampą ir, ašaroms riedant skruostais, galvojo: „Jos sūrios kaip vanduo, skiriantis mane nuo Amerikos. Jų skonis kaip vandenyno.“ Ir nusilaižė jas, stengdamasi nusišypsoti. Kai sirena, pranešdama, kad išplaukiama, ėmė dusliai ūkti uoste, Četa užmigo, sekdama sau pasaką apie penkiolikmetę, kuri viena, tik su pavainikiu rankose pabėgo iš namų į Stebuklų karalystę.

Eliso sala, 1909

Četa laukė eilėje su kitais atvykėliais. Išsekinta kelionės ir gašlaus išnaudotojo kapitono, ji žvelgė į Federalinės migracijos tarnybos gydytoją, kuris nelaimėliams tikrino akis ir burną, kaip tėvas darydavo asilams ir avims. Kai kuriems kažką užrašydavo kreida ant nugaros, tiesiog ant drabužių. Šituos su raidėmis ant nugaros varydavo prie

palapinės, ten jų laukė kiti daktarai. Kiti žygiavo prie muitinės stalų. Četa stebėjo pareigūnus, prižiūrinčius dokumentus antspaudojančius tarnautojus. Matė neveltį veiduose tų, kurie po tokios pragariškos kelionės nebuvo įleidžiami. Tačiau ji buvo tarsi ne su jais. Visi kiti džiūgavo regėdami artėjančią naująją žemę, tik ne ji. Tarsi tūnotų uždaryta laivo triume. Bijoj, kad Natalis mirs. Akimirką, kai jautėsi visai silpna ir baisiai nuvargusi, buvo pagavusi save abejojant, ar sūnelio netektis jai keltų sielvartą. Bet dabar glaudė kūdikį prie krūtinės tikėdamasi, kad ši būtybė, nors ir negalinti girdėti jos minčių, jai atleis. Užtat pati jas girdėjo ir gėdijosi. Prieš išlipant kapitonas patikino pasirūpinti, kad ji patektų į šalį. Jau sausumoje, didžiulėje patalpoje, kur grūdosi visi imigrantai, jis kinktelėjo galva mažam kaip pelėnas vyrui anapus medinių užkardų, žyminčių laisvąją zoną. Amerika. Pelėno nagai buvo ilgi ir smailūs, jis vilkėjo įspūdingą aksominį apdarą. Tiriamai pervėrė Četą ir mažąjį Natalį. Četai pasirodė, kad mažylis jo žvilgsnį sušvelnino. Lyg jiedu būtų ne vienas ir tas pats.

Pelėnas pasisuko į kapitoną ir pakėlė ranką prie krūtinės. Kapitonas iš nustebusios Četos glėbio paėmė Natalį ir pabrėžtinai sugriebė jai už krūties. Četa palinkusi čiupo sūnų ir susigėdusi nudelbė akis. Prieš tai spėjo pamatyti, kad pelėnas juokiasi ir pritariamai linkčioja kapitonui. Kai vėl pakėlė žvilgsnį, pelėnas, prisiartinęs prie vieno iš imigracijos inspektorių, šnabždėdamas pakišo jam pinigų ir parodė į Četą. Kapitonas pamaigė jai sėdmenis.

– Dabar esi dar geresnė nei mano rankose, – nusijuokė ir nuėjo.

Ir Četa, pati to nesuvokdama, žiūrėdama į jį tostantį, jautėsi pamesta. Tarsi būtų įmanoma prie tokio šlykštūno prisirišti. Tarsi tas šlykštūnas būtų geriau nei dabar jos laukiantis niekas. Gal jai nereikėjo bėgti iš namų, gal jai nereikėjo keliauti į Ameriką...

Kai eilė šiek tiek, vos pastebimai, pasislinko į priekį, Četa vėl ėmė žvilgčioti į muitinės inspektorių ir pamatė jį mojančią jai prieti. Šalia pareigūno jau buvo kitas vyras, nebe pelėnas: sodriais storais antakiais ir tvido švarku, aptempiančiu plačius pečius. Jam buvo apie

penkiasdešimt; ilgą plaukų kuokštą buvo užsišukavęs nuo vienos galvos pusės į kitą, kad uždengtų pliktelėjusį pakaušį. Atrodė juokingai. Ir vis tiek nuo jo sklinda nerimą kelianti jėga, pamanė artėdama Četa. Vyriškis ir muitinės inspektorius kažką jai kalbėjo, tik Četa nesuprato. Kai ji ir toliau nieko nesuprato, jie viską vis dažniau kartojo, ir dar keldami balsą, lyg ne jie būtų kalbėję nesuprantamais žodžiais, o ji būtų buvusi kurčia. Tarsi garsas galėtų išversti nepažįstama kalba sakomus dalykus. Per tą šneką į vienus vartus vėl atsirado ir pelėnas. Jis taip pat garsiai kalbėjo. Mostagavo rankomis. Gležnos rankos ilgais nagais švysčiojo ore it skustuvai. Ant mažojo piršto žybčiojo žiedas. Stambusis vyras čiupo jam už apykaklės, dar garsiau suklykė. Tada paliko jį ramybėje, atsisuko į inspektorių ir pašnibždėjo kažką, atrodė kaip rimtesnis grasinimas nei išrėktasis pelėnui. Inspektorius išbalo ir grįžtelėjo į pelėną. Staiga ir šis ėmė jam grasinti. Akies mirksniu pelėnas apsisuko ant kulnų ir išgaravo, o stambusis vyras ir inspektorius vėl prakalbo Četai neperprantama kalba. Paskui inspektorius pamojo žemam kresnam jaunuoliui, atrodančiam energingai ir žvaliai, tas kitam muitinės kampe vertėjavo dviem tautoms, skiriamoms ištiso vandenyno.

– Kuo tu vardu? – paklausė jaunuolis Četos plačiai ir draugiškai šypsodamasis.

Ir ji, išlipusi iš laivo, pirmą kartą pasijuto nebe tokia vieniša.

– Četa Luminita.

Inspektorius nesuprato, todėl vaikiną užrašė ant imigracijos dokumento už jį ir darsyk nusišypsojo Četai. Žvilgtelėjo į kūdikį jos rankose ir jį paglostė.

– O sūnus kuo vardu? – paklausė jos.

– Natalis.

– Natalis, – pakartojo jaunuolis inspektoriui, kuris ir vėl nesuprato.

– Krismas, – išvertė jam vaikiną.

Inspektorius patenkintas linktelėjo galvą ir parašė: „Krismas Luminita.“

PIRMA
DALIS

4

Manhatanas, 1922

- Kas čia per vardas?
- Žiūrėk savo reikalų.
- Juk juodžio vardas.
- Aš tau panašus į juodį?
- Ir į italą nepanašus.
- Aš amerikietis.
- Kurgi ne.

Vaikai aplink jį kikenė.

- Aš amerikietis.
- Jei nori į mūsų gaują, pasikeisk tą nevykusį vardą.
- Eik velniop.
- Pats eik velniop. Suknistas Krismas.

Krismas Luminita nuėjo tingiai mataruodamas, rankas susikišęs į kišenes; ant kaktos draikėsi šviesių plaukų kuokštas, o virš lūpų ir ant smakro jau kalėsi reti balkšvi pūkeliai.

Jam tebuvo keturiolika, bet žvilgsnis jau suaugusio žmogaus, kaip dažno jo bendraamžio, augusio patalpose be dienos šviesos Žemutiniame Ist Saide.

– Subursiu savo gaują, šikniai! – sušuko įsitikinęs, kad niekas į jį nepaleis akmens.

Apsimetė, kad jam visai nė motais pašaipios jų grimasos, lydėjusios jį tol, kol pasuko į mažą, nebaigtą grįsti gatviūkštę. Vos likęs vienas, Krismas išliejo įtūžį krautuvės, iš kurios sklido salsvas malamos mėsos kvapas, kieme – paspyrė skardinį šiukšlių kibirą, skylėtą

ir surūdijusį. Maža, putli, nuo niežų išplikusi kalė raudonomis išspro-
gusiomis akimis, kurios, rodės, tuoj tuoj iššoks iš akiduobių, išbėgo
į krautuvės prieanği paklaikusiai skalydama. Krismas pritūpė šypso-
damasis ir tiesdamas ranką. Kalytė, įpratusi gūžtis nuo spyrių, saugiu
atstumu stabtelėjo ir nustebusi dar kartą lyg kūkčiodama skardžiai
suamsėjo. Paskui dar labiau išsprogino ir taip baisiai išvirtusias akis
ir ištiesė storą kaklą, kišdama virpančias šnerves vis arčiau prie ran-
kos. Švelniai urgzdama nedrąsiai pritipeno, pauostė Krismui pirštus
ir ėmė lėtai, oriai vizginti striuką buką uodegą. Vaikinukas nusijuokė
ir pakāsė jai nugarą. Iš krautuvės gilumos pasirodė vyras kruvina pri-
juoste su didžiuliu peiliu rankoje. Pažiūrėjo į šunį ir berniuką.

– Pamaniau, ją kas užmušė, – prašneko.

Krismas tylomis kilstelėjo galvą ir toliau kāsė kalei nugarą.

– Pasigausi niežus, vaiki, – įspėjo tas.

Krismas gūžtelėjo pečiais, bet nesiliovė glostęs išplikėlės.

– Vieną dieną ją vis tiek užmuš, – vėl prabilo mėsininkas.

– Kas? – paklausė Krismas.

– Tie nenaudėliai, kurie čionai sukinėjasi, – atsakė mėsininkas. –

Ar tik nebūsi vienas iš jų?

Krismas papurtė galvą, net šviesus kuokštas švystelėjo ore. Akys
trumpam apsiniaukė, bet netrukus jis vėl nušvito šypsodamasis ka-
lytei, ši net unkštė iš malonumo.

– Baisus padaras, ką? – paklausė vyras, valydamas peilio geležtę
į prijuostę.

– Taip, – nusijuokė Krismas. – Nieko nenoriu įžeisti.

– Prieš dešimt metų man ją pardavė vyrukas, neva ji veislinė, –
vyras palingavo galvą. – O aš prie jos prisirišau.

Jis apsisuko grįžti į krautuvę.

– Galiu ją ginti, – nieko negalvodamas leptelėjo Krismas.

Mėsininkas atsigrįžo ir smalsiai jį nužvelgė. Liesas keturiolikme-
tis sulopytomis kelnėmis ir nežinia kur gautais per dideliais batais,
išterliotais purvu ir arklių mėšlu.

– Baiminatės, kad ją užmuš, tiesa? – stodamasis paklausė Krismas. Kalytė trynėsi jam apie kojas. – Jei kalytė jums brangi, galiu ją ginti.

– Ką čia šneki, berniuk? – mėsininkas pratrūko juoku.

– Pusė dolerio per savaitę, ir ją ginsiu.

Tvirtas, stiprus vyriškis kruvina prijuoste nepatikliai papurtė galvą. Jam rūpėjo grįžti dirbti: nemėgo palikti krautuvės, pilnos pusėtinų mėsgalių, nesaugomos – toli gražu ne visi vargingi šio rajono gyventojai galėjo ir tokius įpirkti. Vis dėlto negrįžo. Greitosiomis užmetė akį krautuvės vidun ir kreipėsi į keistąjį berniūkštį:

– Ir kaip ją ginsi?

– Turiu gaują, – skubiai išbėrė Krismas. – Vadinasi... – sudvejojo žiūrėdamas į besiglaustančią aplink kojas kalytę, ir jam toptelėjo mintis, – „...„Deimantiniai šunys“.

– Man nereikia kvailų gaujų peštynių, – griežtai nukirto vyras ir vėl žvilgtelėjo į krautuvę, bet nedingo už durų.

Krismas susigrūdo rankas į kišenes. Bato nosimi stumtelėjo dulkes. Dar kartą paglostė šunį.

– Na, kaip sau norite. Girdėjau... Et, tiek to, – jis apsimetė spūdinąs šalin.

– Ką girdėjai, berniuk? – mėsininkas jį sustabdė.

– Anie, – Krismas mitriu žvilgsniu parodė kampo link, iš kur tebesklido neseniai jį atstūmusios gaujos bruzdesys, – sakė, kad esama šuns, kuris nuolat loja, kelia didžiulį triukšmą ir...

– Ir?

– Nieko, turbūt kalbėjo apie kokį kitą šunį.

Mėsininkas pasivijo Krismą viduryje gatviūkštės su didžiuoju peiliu rankoje. Čiupo jam už nuskurusio švarko apykaklės. Rankos buvo stambios ir stiprios nelyg smaugiko ir pats buvo dviem sprindžiais aukštesnis už Krismą. Kalė sunerimusi užkaukė.

– Šitai niežuotajai niekada niekas nepatinka. O tu jai patinki, sakau tau, – grėsmingu balsu sududeno mėsininkas, žvilgsnį įgręždamas tiesiai į akis. – Ir man ji brangi.

Vyriškis tylomis tebetyrinėjo berniuką, neatitraukdamas akių, jo povyžą švelnino nuostaba. Buvo suglumęs, nes vargiai sumojo, ką daryti.

– Tikra teisybė, šitoji triukšmo sukelia daugiau nei žmona, – parodė į kalytę, iškišusią liežuvį ir šnopuojančią. – Gerai bent jau, kad neturiu ir jos barškinti!

Jis patenkintas nusikvatojo iš sąmojo, matyt, kartoto nežinia kiek kartų. Tada pakėlė prijuostės kraštą ir kruvinais pirštais pasirausė apie pilvą, purtydamas galvą dėl to, kas čia vyksta. Iš kišenės ištraukė pusės dolerio monetą ir įspraudė Krismui į delną.

– Turbūt visai nukvaišau. Tu pasamdytas, – jis tebevirtė galvą.

– Eime, Lilipute, – galiausiai pašaukė kalę ir grįžo į krautuvę.

Vos mėsininkas pradingo, Krismas apžiūrėjo monetą. Žibančio-mis akimis užspjovė ant jos ir pirštų pagalvėlėmis nublizgino. Pas-kui nugara atsirėmė į krautuvės sieną ir nusijuokė. Nei suaugusiojo, nei vaiko juokas, kaip kad šviesūs jo plaukai nepriminė italo, o tam-sios akys – airio akių. Berniukas juodžio vardu, pats gerai nežinantis kas esąs.

– „Deimantiniai šunys“! – nusijuokė patenkintas.